

[Socialministeren.]

udvalgets synspunkter, og det er i overensstemmelse hermed, at indenrigsministeren har fremsat sit forslag om ændring i loven om sygehusvæsenet, hvorved der skabes hjemmel for tilvejebringelsen af de fornødne ambulatorier og behandlingsinstitutioner og fastlægges en ramme for disses økonomi. Som følge heraf bliver forsorgslovens almindelige bestemmelse om, at socialministeriet kan godkende og yde tilskud til afvæningshjem for alkoholist, overflødig.

Som anført i bemærkningerne er der imidlertid stadig forskellige spørgsmål i forbindelse med alkoholistforsorgen, som vil sortere under socialministeriet. Det drejer sig endda om spørgsmål af ret principiel karakter, som har været indgående diskuteret i anstaltsudvalget, og til hvis løsning det foreliggende lovforslag nu tilsigter at tage stilling.

Der er først spørgsmålet om, hvorvidt der skal kunne ske tvangsmæssig indlæggelse på behandlingsinstitutioner for alkoholist. Dette spørgsmål har, som det ses af betænkningen og i bemærkningerne til lovforslaget, i høj grad delt vandene inden for anstaltsudvalget. Jeg forstår også godt, at dette har været tilfældet, idet der kan siges meget såvel for som imod at have tvang på dette område.

På den ene side kan det forekomme urimeligt, at man ikke i almindelighed kan skride ind over for notorisk drikkældige personer, som takket være deres alkoholisme ligger familien til byrde eller ved deres opførsel truer dennes velfærd, eller som i det lange løb må forventes at ville komme til at ligge det offentlige til byrde eller på anden måde frembyde en samfundsmæssig fare.

På den anden side er det også forståeligt, at man under hensyn til vort samfunds almindelige frihedstraditioner må være tilbageholdende med at instituere tvangsforanstaltninger, hvor det ikke er strengt påkrævet, og specielt må man være opmærksom på det synspunkt — som også er kommet til udtryk inden for anstaltsudvalget — at iværksættelse af tvangsforanstaltninger eventuelt vil kunne modvirke frivillige kure for alkoholisme.

Under hensyn til disse krydsende synspunkter, som hver for sig giver udtryk for

noget rigtigt, har regeringen ment — i al fald indtil videre — at måtte søge tilvejebragt en mellem løsning, og man har derfor tiltrådt det af en gruppe inden for anstaltsudvalget stillede forslag, der i hovedsagen går ud på at bibeholde den gældende ordning med hensyn til tvangsmæssig behandling, men som på visse punkter vil kunne betyde en effektivisering af ordningen.

Tvang vil herefter som hidtil i princippet kun kunne anvendes over for forsorgsklientelet, men der stilles ikke krav om, at der skal foreligge en helt aktuel forsorgstrang. Endvidere udvides — hvad der i praksis i høj grad har vist sig behov for — den kreds, som vil kunne rette henvendelse til det sociale udvalg om tvangsmæssig behandling.

Når regeringen har taget dette standpunkt med hensyn til den tvangsmæssige behandling og stillet forslag i overensstemmelse hermed, skyldes det også et hensyn til nødvendigheden af at få knyttet kvalificeret lægelig bistand til de pågældende behandlingsinstitutioner, specielt til de arbejdsanstalter, hvor alkoholistbehandlingen vil blive taget op. Man må befrygte, at højt kvalificerede speciallæger, særlig psykiatere, ville være mindre interesseret i at blive knyttet til sådanne afdelinger, hvis de ikke havde en vis grad af sikkerhed for, at påbegyndte behandlinger kunne føres til ende.

Som det fremgår af bemærkningerne, stilles der imidlertid foruden om effektivisering af den gældende ordning tillige forslag om visse lempelser i denne, nemlig bortfald af adgangen til forud for tvangsbehandlingen eller efter denne at lade pågældende indlægge på arbejdsanstalt, respektive tvangsarbejdsanstalt.

Endvidere stilles der også for de tvangsindlagte patienter forslag om, at den ydede behandlingshjælp og evt. hjælp til familien under behandlingen og en kortere tid efter udskrivningen skal betragtes som særhjælp.

Spørgsmålet om formen for den ydede hjælp er af anstaltsudvalget særlig behandlet i relation til de frivillige kure. Behandlingshjælpen har hidtil — såvel ved de frivillige som ved de tvangsmæssige kure — været betragtet som fattighjælp, og underholdshjælp har i bedste fald kun kunnet ydes som kommunehjælp, det vil sige med tilbagebetalingspligt.